

Міхась Скобла

Розгі ў розніцу

Літаратурныя пародыі

КАМУНІКАЦЫЯ.ORG

ЛЯСНОЕ КАХАННЕ

*І ад радасці хмельнае грузны,
абмінаючы дрэвы і пні,
прыпадзі да распаленых вуснаў
і ў высокія травы шпурні.
Закрычы па-дзікунску штосілы,
абрываючы сукню з пляча...*

Раіса Баравікова

Пах табакі ці водар капусны
не прытушаць шалёны імплэт.
Хоць мае паэтычныя вусны
захмялець не паспелі як след.

Прыпадзі да гарачага цела,
як пячорны дзікун, закрычы.
Каб аж сэрца маё грукацела,
бы кувалдай, у грудзі б'ючы.

Патанай, нібы муха ў смятане,
абдымай, выцалоўвай, трасі.
І да самага, любы, світання
адпачынку ў мяне не прасі.

Каб пад ранне і я галасіла,
праклінаючы мулкія пні...
Я ў запале цябе укусіла?
Ты ў мурашнік мяне зашпурні!

Я НЕ ПАЭТА

*Сфатаграфуемся, вярблюд,
давай з табой на памяць!
А мы абодва верблюды:
Я ў лесе, ты ў пустыні.*

Рыгор Барадулін

Прабач ты мне, крывіцкі люд,
Раскайваюся ў гэтым,
Я – з барадой лясны вярблюд –
Народным стаў паэтам.

Мяне на водкуп халадам
З паўднёвае краіны,
Дзе гэтак добра верблюдам,
Прагналі бедуіны.

І мне,
Ўздыхну я ці ўзмахну
Пяром душы наверхам,
Адно наўме – вазіў бы хну
І не карпеў над верхам.

Я часам злосны і грубы,
Дабрэю без прымусу,
Як, сеўшы верхам, аб гарбы
Пачухаецца муза...

Такі ўжо мой ушацкі лёс,
У творчы статак клікаў,
Дзе настаўляла рогі Лось
І скуб атаву Быкаў.

Чашу аб дрэвы валасню,
А прыдрамлю ля ўнучкі –
І маладзік над стэпам сню,
І смачныя калючкі.

Калі іду – шугае з воч
Святло і гнеў пярунаў.
Пасталі крытыкі наўзбоч –
Баяцца, каб не плюнуў.

КАМУНІКАТ.ORG

ПАВОДЛЕ ВЕРЫ ВЯРБЫ

*Страфа вядомая акрэсліць
Мінулай шчырасцю хвілін
Сабаку вернага ля крэсла,
Агнём палаючы камін.*

Вера Вярба. “Паводле Буніна”

Прабачце мне, шаноўны класік,
За мой сяброўскі просты тон.
Што мой няўрымслівы абцасік
Трывожыць ваш спакойны сон.

Каб Муза ўласная ўваскрэсла,
Пішу я ў першую чаргу
Пра вашых цюцьку, і пра крэсла,
І пра камін, і качаргу.

Парыж... еўропы... настальгія...
А што з мяне, скажыце вы,
Калі спяваю пра стагі я,
Пра ручнікі ды паплавы?!

Зайздросччу класікам расійскім
Без ценю падхалімажу.
А тут – у роце ні расінкі
Плюс не пускаюць за мяжу.

“Пустое, – скажаце вы, – плётка, –

Любога можна пераймаць”.
Але ў шпіталі я, як Цётка,
На жаль, не ўмею працаваць.

Як Каганец, я валацугай
Не стану – гэта не для дам!
І на карысць галодных цукар,
Як Багдановіч, не аддам.

Для іншых я – гарэшак грэцкі,
Няўцям, пра што ні гавары.
А мо засесці, як Гарэцкі,
У Базыльянскія муры?

Вось так прыкідваю, гарую,
Яечню мрою на сталі.
Калі ж урад мне падаруе,
Нібы Купалу – “шаўрале”?!

НЕ ШУКАЙ ТЫ ШЧАСЦЯ-ДОЛІ...

*Мне снілася, што мяне білі
на нейкай плошчы хунвэйбіны.
Па твары білі, па спіне,
Іх хунвэйбінскія дубіны
лупілі-білі так па мне,
як б'юць па пыльным дыване.
Даньтвалі пад шум і свіст:
“Чаму, скажы, не мааіст?!”*

Анатоль Вяцінскі

Мяне ў Пекіне – стольным градзе
лічылі ўсе за камікадзе.
Насіў я шаблю пры сцягне,
стаяў на іхняй на Сцяне.
Я сябраваў з вялікім Маа.
Бывала, ляпне на плячы:
– Мне і самому рысу мала,
Ратуй Кітай ад саранчы
Ці ад якой другой напасці...
І мусіш, як тут ні круці,
ісці на бой, жывот свой класці,
ці – скажам проста – памярці.
Былі спакойныя ў Пекіне:
– Ён нас ніколі не пакіне.
Але ўва мне ажыў, як мара,
намер паслаць далёка Маа...
І вось, нібыта з Маўзалею,

нібы які дзяржаўны муж,
сказаў я проста, як умею,
хоць і ў герогліфах не дуж...
Адразу важкія дубіны
пабралі хлопцы-хунвэйбіны.
Чаго ім трэба, хунвэйбінам?
Ці свет на мне сышоўся клінам?
А мне чаго ў Кітаі трэба,
дзе – ані хлеба, ні да хлеба?
Абрыд Кітай, паеду ў Штаты,
вярнуся, стомлены, дахаты.
Магчыма, я – паэт сярэдні,
Ды рос бы ўгору, веры дай,
каб не нью-ёркскія сірэны
і не з дубінамі Кітай!

МУЗА І ЦЫГАНКА АЗА

*...Дама пікі! Гэта не бяда.
На яе ёсць Люба з-пад Урала!*

Леанід Галубовіч

Божа мілы, колькі іх было!
Сёння б задаволіўся любою.
Выйдзеш пасля вершаў на сяло –
Ну няма ніякага адбою!

Люба з-пад Урала недзе аж,
Зося, Акцябрына і Сынклета
Паднялі такі ажыятаж –
Замуж захацелі за паэта!

Верка, Лёлька, Манечка-ўдава,
Зінка і кульгавая Алена...
Гэлыцы муж разводу не даваў –
Атрымаў кантузію паленам.

Мне цыганка выдала сакрэт,
Ён мяне, на жаль, не акрыляе:
– Лёня, ты ў паэзіі валет,
Хоць і знаўся часам з караямі.

Гэта ясна мне, як двойчы два...
Муза... Аза... трасца б вас пабрала.
Гэлька, Лёлька, Манечка-ўдава,
Люба... Люба... Люба з-пад Урала!

КАГО ХІСТАЕ?

*Адлюстравалі трапна вобраз мой
Гамер, Шэкспір, Пятрарка і Купала.
Цвярозы штрых пра мой скразны запой
пакінуў Блок, калі яго хістала...*

Мой вобраз імі ўпісаны ў скрыжалі.

Леанід Галубовіч

Адпрэчваю няўпэўненасць і жаль,
Ці ж мала мы, паэты, падрыжалі?
Мой кожны верш – гісторыя, скрыжаль,
Я й сам навекі ўпісаны ў скрыжалі!

Мяне хапала слава за каўнер,
Хоць я яшчэ не ездзіў на Пегасе.
І лазіў на слупы за мной Гамер,
Калі я быў манцёрам у калгасе.

Мне тых часоў ніколі не забыць.
Яшчэ ледзь-ледзь настроіў сваю ліру,
а ўжо класічным “быць або не быць”
я дапамог гаротнаму Шэкспіру.

Разведаўшы, што ёсць на свеце я,
мне дакучаў санетамі Пятрарка,
хоць знаў – у Галубовіча сям’я
і ўся, што неабходна, гаспадарка...

На сёмым небе з сонечных аблок
Я ў гонар свой узводзіў піраміды.
І піў на брудэршафт са мною Блок,
забўшы гістарычныя обиды.

Мяне Ясенін клікаў за мяжу,
заўжды ў вясёлым, песенным настроі.
Я пра Купалу нават не кажу –
з мяне спісаны ўсе яго героі.

Пад ногі кожны зоркі мне страсаў
на росквіт паэтычнае планіды.
Навошта ж Караткевіч напісаў,
што на зямлю не прыйдуць леаніды?..

Падумаю – пісаць перастаю:
мой кожны твор – не показка пустая!
Я на скрыжалях ледзьве ўжо стаю,
бо з непрывычкі ўсё ж такі хістае.

ЗА ШТО?

Глядзяць дакорліва з нябёсаў
Францішак, Янка і Якуб.

Ніл Гілевіч

Я валуны збіраў у жыцце
І васількі заўзята скуб.
Чаго вам трэба, адкажыце,
Францішак, Янка і Якуб?

Я ж прамаўляў на кожным сходзе,
Пісаў начамі свой раман.
Як Танк, ніколі пры народзе
Ў прэзідыуме не драмаў.

Маскву, Сафію, Улан-Батар
Вітаў я поціскам рукі.
О так, з гасцей і я аматар
Прывозіць лірыкі пукі!

Я на Парнас сілком выводзіў
Палякаў, сербаў за руку.
Далі „Кірылу і Мяфодзія” –
Ці ж іх насіць на пінджаку?

Маё „я лягу... я прылягу”
На памяць ведаў кожны клуб...
Чаго ж здымаеце вы дзягі,
Францішак, Янка і Якуб?

ГАРБУЗНЫ ВАЯЖ

*Кручу гарбуз. Такая асалода –
Кручу я глобус роднага гарода,
Зялёна-спелы, жоўтыя бакі –
Узгорачкі, рачулкі, астраўкі.*

Казімір Камейша

Хто вершыкі складае для народа,
А я, ў суседскі трапіўшы гарод,
Кручу гарбуз. Такая асалода!
Хай пачакаюць вершы і народ.

На Іслач адпраўляецца аўтобус,
У песняй разгуканья бары.
Каму – гароуз, каму – сапраўдны глобус, –
Смяюцца праязічныя сябры.

І пальцамі пакручваюць ля скроні...
...Забывшы ганарары і тамы,
Я грэю Антарктыду на далоні,
Ратуючы пінгвінаў ад зімы.

Вярблюдам спачуваючы ў Сахары,
Я на каленях споўзаў паўграды,
Ды ў Госпада не вымаліўшы хмары,
Прыпёр я сам з калодзежа вады.

Я прадаваў халву ў Дар-эс-Саламе,

Я паляваў у моры на кіта,
Чытаў сябе
самому далай-ламе,
А ён мне не па-нашаму: – Лухта!

Я вандраваў вяршынямі Паміра...
І невядома, сціх бы ён ці не,
Калі б сусед не выгнаў Казіміра,
Перажагнаўшы кіем па спіне!

КАМУНІКАТ.ОРГ

ТЭАТРАЛЬНА-ПАЭТЫЧНЫ ТУПІК

*Заціснулі глотку
Льды атупення,
Калі ж іх патрушчыць
Паводка натхнення?*

Пятро Ламан

Ці лапці насуну
А ці партупею –
Ад кожнае ролі
Тупею, тупею.

Аддана гляджу
Ў рэжысёрскую глотку.
Няўжо ён не бачыў
Ніколі паводку?

Прагоніць з тэатра.
Ці ж плакаць па гэтым?
З тупой галавою
Падамся ў паэты.

Чытач пераварыць
Паводкі, туманы.
Паэзія будзе.
Але – ПаЛамана...

САКРЭТ ПОСПЕХУ

*Ізноў бянтэжуся, нямею,
Хаваю ад другіх тугу,
Што анічога я не ўмею,
Што анічога не магу.*

Алег Лойка

Я да ліцвінаў ці рамеяў
Ад тлуму менскага збягу,
Бо анічога я не ўмею,
Бо анічога не магу.

Там у шаснаццатым стагоддзі
Ці караю, ці ратаю,
Як пашанцуе, пры нагодзе
Я песню ўласную спяю!

Схапіўшы рог ці акарыну,
Мне дапаможа сам Скарына
І скажа стрымана ў вусы:
– Здароў, Алег, Антонаў сын.

Свае хаваючы настроі,
Прыйду я ў Падую ці ў Рым,
Куплю магістарскія строі,
Бо я ж – не проста пілігрым!

А мо не варта бегчы ўпrotchкі?
Ці ж верш на снаданне з'ясі?
Прышыць жа гузік да сарочкі –
Ну хоць студэнтку папрасі.

Ды з роднай песняй заручоны,
Дальбог, не знацьму іншых бед,
Бо між паэтаў я – вучоны,
А між вучоных я – паэт!

КАМУНІКАТ.ORG

НЕПАРАЗУМЕЛІСЯ

*Абарвала яблык з дрэва...
Еш, не бойся – я не Ева...
Я, на жаль, таксама грэшны,
Я таксама – не Адам.*

Мікола Маляўка

Божа мой, якая тэма –
Ева ты, а я – Адам!
За маленькі сад Эдэма
Парк Чалюскінцаў аддам!

Абтрасём старанна дрэвы,
Што знаёмым, што – прадам...
Раптам чую голас Евы:
Саграшым давай, Адам!

Стала радасна і мляўка...
Ева яблыккі зграбла:
– Ой, прабачце, вы – Маляўка?
Я – не з вашага рабра?..

Яблык кінула пачаты,
Развярэдзіла душу.
З той пары я (эх, дзяўчаты!..)
Толькі рыфмам і грашу!

ШКАДУЮ АБ АДНЫМ...

*І нарадзіў кагосьці хтосьці,
той зноў кагосьці нарадзіў.
Раджалі шчодро ягамосьці,
Раджалі, плодныя найздзіў.
Святых раджалася ўсё болей...*

Янка Сіпакоў

І нарадзіў Ісак Абрама...
Я гэта ў вершах скарыстаў –
Мая паэзія ўвабрала
Ўсю радаслоўную Хрыста.

Святыя – опіум народу.
Адкуль той опіум і дзе,
Калі мне з іхняга прыплоду
Рубель-другі перападзе?!

Бо на Парнасе ў нас змаганне.
А дзе ж набрацца тэмаў тых?
Хто пра калгас, хто пра каханне,
А я спяваю – пра святых!

Ад Іаана, ад Мацея
Пазычу трошкі, трошкі сам,
Глядзіш – і голас мой мацнее,
Глядзіш – і кніжку напісаў.

Жыву я – во! Як сыр у масле.
Паэт, і, кажуць, неблагі,
Каб нарадзіўся я ды ў яслях,
І я патрапіў бы ў багі!

КАМУНІКАТ.ORG

А ЯМУ НЯЎЦЯМ

*Ты разумееш не заўсёды
Душу складаную маю.
Няўцям табе, чаму я згоды
На творчы вечар не даю.*

Уладзімір Скарынкін

Сьшліся ўсе, як ёсць, народы
Пад рэзідэнцыю маю.
А я заўпарціўся і згоды
На творчы вечар не даю!

Ля ўсіх дзвярэй пасталі шустра
З усіх краінаў хадакі,
Як быццам мудры Заратустра
Ці Ленін тут жыве які!

Стаяць маўкліва, як манахі,
Стаяць цярпліва месяц, год.
Нарэшце лахі я пад пахі –
Пайсці намерыўся ў народ.

Душа складаная кіпела.
Без розных там ха-ха, хі-хі
Пяро ну столькі нарышела –
Хоць разфасоўвай у мяхі!

Прыемна ў гэткае павазе...

Ажно датумкаў пакрысе,

Што лепш, каб я і не вылазіў.

Чаго й сабраліся усе.

КАМУНІКАТ.ORG

НЯМА ТАГО, ШТО РАНЬШ БЫЛО

*Помніш, быў садоўнікам Скарына,
Ну а Колас мытарам служыў.
Багдановіч вывучаў законы...
...І Багрым з ружжом на пляцы крочыць,
І паэтаў сцеражэ Гулаг...*

Людміла Рублеўская

Наш паэт абуты і наеты
І на поўдні грэецца штогод.
А раней лайдачылі паэты,
Чым, вядома, крыўдзілі народ.
Думаў, што схаваецца ў зацішак
Пры двары, пры самым каралі...
Бэрамі, – найўны быў Францішак, –
Паспрабуй Еўропу накармі!
Хай сабе і грэбаваў дукатам
З рук вяльможных бацюшкі-цара,
Быў другі Францішак адвакатам,
Што тым больш не чын для песняра!
А Змітрок Бядуля быў хітрушчы,
Ён не вешаў лапцікі на плот,
А каб быць заўжды ў народнай гушчы,
Паступіў вучыцца ў ешыбот!
І вядома, каб усім хапала
На дажынках, скажам, ці сяўбе –
Не вылазіў з бровара Купала!
Ведама, не крыўдзіў і сябе.

Багдановіч вывучаў законы,
Колас кантрабанду сартаваў,
Лысыя савецкія іконы
Броўка ў сельсаветах вартаваў.
На гарышча выкінуўшы кніжкі,
Што этапным пісаны пяром,
Танк абседжваў слаўныя Лукішкі,
А Гілевіч гойсаў паштаром.
Як я ім зайздросчу – дайце веры!
Мне адно, прызнаюся, наўме –
Папісаць бы вершы не ў кватэры,
А ў салдатах, скажам, ці ў турме!

**АНТЫВАЕННАЯ ДАКТРЫНА
УЛАДЗІМІРА МАЗГО**

*Крычу –
Да сонейка качу
Зямны,
Здаецца,
Шар...
Нашчадак,
Выслухай мяне...*

Уладзімір Мазго

Нашчадкі,
Слухайце мяне, –
З апошніх сіл
Крычу, –
Па міжпланетным дзірване
Я шар зямны
Качу.

Чаго
Не здужаў Архімед
(Не дапамог рычаг!),
Раблю –
Звычайненькі паэт,
Не волат
І ў плячах!

Зямлю

Да сонейка качу,
Далей
Ад чорных дзір.
І не абрыдну чытачу –
Бо ён і я –
За мір!!

КАМУНІКАТ.ORG

СУМНЕННІ

*Дык гуляй, дык гуляй, мачалінка
на шырокай тугой спіне.*

Падначалены хвошча начальніка.

Можа – гэтак, а можа – не.

Пятрусь Макаль

Я не толькі да лаўраў ласенькі,
так і ведайце – каб прымеў,
не вылазіў бы з добрай лазенькі,
на палку бы ў ахвоту млеў.

Дзе шукаць у наш час паэзію?
Ёсць яна ці яе няма?
А на той жа палок палезу я –
Муза сватаецца сама!

З ёй, бы з жонкай, прыемна парыцца.
Каб вы ведалі, там, дзе чад, –
Як мне пішацца! Як мне марыцца
пра начальнікаў, пра дзяўчат...

Што дзяўчаты – абы маўчалі каб,
не даносілі кожны раз...
А начальнікаў... Эх, начальнікаў
я б прыпарыў у адначас!

Як бы венік свістаў, галеючы,
па класічнай яго спіне,
калі б я адхвастаў Гілевіча...
Можа – гэтак, а можа – не.

„Качагар, не шкадуйце паліа”, –
я б накінуў яму пятак.
Я б лупіў да знямогі Паўлава!
Можа – гэтак, а мо – не так.

Каб аж плакаў, бы з’еў цыбулінку,
каб і пот ручаём пацёк...
Эх, шкада, не заспеў Навуменку –
ён на пенсію рана ўцёк.

І ў прымыльніках тых жа лазенькаў,
як начальства не пражане,
я і сам дарасту да класікаў.
Можа – гэтак, а можа – не.

У ТУМАНЕ І КАЛАМУЦІ

*З глухой выходжу каламуці,
У тумане ізноў хаджу...
З самім сабой я на нажах.*

Васіль Макарэвіч

На мне прызначаным маршруце
Не разабрацца – проста жах!
У тумане і каламуці
Я сам з сабою на нажах.

Пайшоў, бы ў людзі, у паэты,
Ды ўмомант мой імпэт ачах –
Вакол такія піруэты,
Што ажно зелена ў вачах.

Сусед паэт таўчэ суседа
Наўгад, аглобляю ў туман.
Друці сусед – за першым следам...
А дзе тут праўда, дзе падман?

Нічога ўперадзе не свеціць.
Такі Парнас загубіць нас
Ці пусціць з торбамі па свеце
На ганьбу ўсіх працоўных мас.

І ўсё ж Пегаса я гукаю,
А то другія пераймуць.
І ў іх паэзія такая –
Адзін туман і каламуць.

НЕ ХАДЗІЦЕ БАСАНОЖ

*Дык колькі гадоў не хадзіў я
Па роднай зямлі басанож?
Дык колькі, пытаюся, колькі?
Ды справа, урэшце, не ў гэтым,
Што босы даўно не хадзіў.*

Уладзімір Паўлаў

На радасць кузюркам і восам,
Што тнуць, як наостраны нож,
Гуляе падкрэслена босым
Паэт, хоць вазьмі ды стрынож.

Блукае ад хаты да хаты –
Нідзе не бяруць на пастой,
Бо бачаць, што хоць таўставаты,
Хоць босы, але не Талстой.

Да плуга, здаецца, не падкі,
Натурай – таксама не Леў...
Намуляў ружовыя пяткі –
Спалохаўся, ледзь не самлеў.

У полі паэт значуе
І сон занатуе, як ён
Нагамі паэзію чуе –
Ну вось вам і шпацыраў плён.

Цюке вандроўныя сшыткі,
Цікуе – ці хоць насядзіў...
Стаптаўся паэт ўвачавідкі,
Бо шмат неабутым хадзіў.

КАМУНІКАТ.ORG

ПАЭТЫЧНА-СПАДНІЧНАЯ ЗАЛЕЖНАСЦЬ

*Спадніца!
Яна, канечне,
па модзе звужана...*

*Маці кажа – сорам
Задзіраць спадніцу.
Мо наказ той лішні?*

Людміла Пайлікава

Месячку і зорам
Выйду пакланіцца.
Хто сказаў, што сорам
Задзіраць спадніцу?

Любы мой, харошы
Кліча – не спыніцца.
Немалыя грошы –
Модная спадніца.

Ад каханых вочак
Ўся, як жар, гару я...
Папсаваў замочак –
Любы не гаруе

І нясе да стогу
Лёгка, як падлетка.

– Купіш. Дзякуй Богу
Ты у мяне паэтка.

Пад вярбой пад ніцай

Мы сядзелі ў сене.

Трэснула спадніца –

І прыйшло натхненне!

КАМУНІКАТ.ORG